

L'exemple de la Bisbal

L'Aplec de la Bisbal, des de la seva instauració, ha estat sempre un dels Aplecs més emblemàtics de Catalunya. La tradició sardanista de la capital del Baix Empordà, afavorida per la tradició musical i el lideratge de la Principal en el camp de la música per a cobla, no podia donar fruits menys esplendorosos que el que representa, entre altres manifestacions, l'Aplec de la Sardana.

L'Aplec de la Bisbal, però, com tots els aplecs i en general totes les manifestacions sardanistes, ha d'encarar amb decisió i amb tot l'entusiasme que calgui el necessari procés evolutiu que condueixi a una progressiva transformació de la festa per apropar-la a models més pròxims a les preferències de la societat actual. Els aplecs, tal com es fan encara avui, responen al model de festa de fa quaranta-cinc o cinquanta anys, quan encara funcionava el tren de Girona a Palamós que tenia a la Bisbal una de les seves estacions principals. Feu una mica de memòria i veureu com ha canviat el món des d'aleshores. I si el món ha canviat tant, no hem de procurar adaptar-nos a aquests canvis?

Només les manifestacions de la cultura tradicional que han sabut adaptar-se als canvis socials han sobreviscut; la sardana n'és un exemple paradigmàtic. Sense la reforma de Pep Ventura, Miquel Pardàs i altres coetanis, avui ja no es parlaria de la sardana. Les característiques socials i els gustos d'ara fa cent anys afavorien els propòsits dels reformadors.

La societat desitjava una formació orquestral més complexa, influïda segurament per experiències i models d'altres països considerats aleshores més avançats o més cultes que el nostre, i les normes d'ordenació de la dansa, reflex de les idees sobre organització social volgudes per la societat d'aquell temps, van contribuir decisivament a l'èxit del projecte.

Avui aquelles mateixes normes, especialment les de comptar i repartir, representen, per als qui no "militen" en el món sardanista, però que saben ballar sardanes i que s'hi afegirien de tant en tant, i, especialment per a les generacions més joves, una dificultat, una limitació o, si voleu, una complicació que els n'allunya i que, en el marc de la societat d'avui, és molt més difícil d'explicar que fa cent anys. En canvi, la gent d'avui troba a faltar aquella frescor, aquella naturalitat que la dansa de fa cinquanta anys tenia; l'espontaneïtat, l'obertura a tothom, el poder entrar i sortir de qualsevol rotllana sense que ningú et miri malament, el ser acceptat per tothom amb alegria i generositat o, almenys, amb comprensió. Aquests darrers, que són valors ben propis de la societat actual, els sardanistes, en canvi, els hem anat abandonat fent el camí a la inversa.

L'àmbit de sardanes II Congrés de Cultura Popular i Tradicional va tractar aquest tema amb gran interès i lucidesa (va constituir el nucli dels debats) i va fer unes recomanacions ben assenyades.